

DOI [https://doi.org/10.58442/2218-7650-2024-27\(56\)-39-54](https://doi.org/10.58442/2218-7650-2024-27(56)-39-54)
УДК: 378:456/76:54;1

Золочевська Ольга Федорівна,
аспірантка 4-го курсу
кафедри менеджменту освіти та права
Центрального інституту післядипломної освіти
ДЗВО «Університет менеджменту освіти».
Київ, Україна.

 <https://orcid.org/0000-0002-2765-1079>
proektalpha@gmail.com

МЕТОДИКА ТА РЕЗУЛЬТАТИ ДІАГНОСТУВАННЯ СТАНУ СФОРМОВАНОСТІ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ

Анотація. У статті проаналізовано та визначено актуальний стан сформованості розвитку науково-методичної компетентності (НМК) учителів початкової школи; виокремлено труднощі, що є бар'єрами в професійній діяльності учителів; розроблено та апробовано авторський діагностичний інструментарій із використанням платформи Rediker Software у межах авторського проекту «Альфа» із застосуванням Інтерактивної панелі AdminPlus для всебічного виміру сформованості компонентів досліджуваної компетентності. Установлено, що розвитку НМК кожного педагога початкової школи сприяє така організація методичної роботи в освітній установі, за якої: усі члени педагогічного колективу мають чіткі уявлення про значущість науково-методичного вдосконалення і важливість його доступності в умовах конкретної установи; усі члени педагогічного колективу мають внутрішню мотивацію, яка спрямована на поліпшення результату своєї науково-методичної та професійної діяльності, що підтримується та регулюється адміністрацією освітнього закладу; освітня діяльність в установі будується на принципах нової освітньої парадигми Концепції НУШ з урахуванням контексту суб'єкт-суб'єктних відносин (педагоги та учні) на основі дотримання вимог програмного, цільового та системного управління; зміна системи морально-ціннісних орієнтирів педагогів спрямована на безперервне вдосконалення професійної компетентності з метою поліпшення якості навчання, виховання і життя учнів [14]. Узагальнення досвіду роботи початкової школи дало можливість з'ясувати, що розвиток науково-методичної

компетентності вчителів початкової школи забезпечується, насамперед, шляхом ефективної, цілеспрямованої організації внутрішньошкільної роботи. Методична служба початкової школи має створювати умови для вчителів не лише для реалізації готових навчальних програм, а й брати активну участь у їх розробленні та експериментальній перевірці, інноваційних та авторських підходів до здійснення освітнього процесу, всебічно стимулюючи розвиток потенціалу, спрямованого на вдосконалення особистісних і професійних якостей [8].

Ключові слова: компетентність; Нова українська школа; науково-методична компетентність; вчителі початкової школи; професійна діяльність.

ВСТУП / INTRODUCTION

Постановка проблеми. Актуальність проблеми дослідження зумовлена кардинальними змінами, що простежуються в системі загальної середньої освіти і висувають нові вимоги до суб'єктів освітньої діяльності; зростанням соціального та педагогічного значення проблеми управління розвитком науково-методичної компетентності вчителів початкової школи та суперечностями між:

- зростаючими вимогами суб'єктів освітньої діяльності до управління розвитком науково-методичної компетентності учителів і відсутністю обґрунтованих організаційно-методичних умов щодо реалізації цього процесу в системі методичної роботи початкової школи;
- об'єктивною потребою закладів освіти в учителях, які вирізняються науково-методичною компетентністю, і недосконалістю її розвитку в системі методичної роботи початкової школи;
- необхідністю врахування особливостей науково-методичної діяльності вчителів початкової школи та недостатністю технології-побудови індивідуальної освітньої траєкторії розвитку науково-методичної компетентності вчителів у системі методичної роботи початкової школи.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Предметом дослідження вітчизняних і закордонних учених є поняття «методична компетентність», формалізовані ознаки і властивості якого мають важливе значення у контексті досліджуваної проблеми (В. Адольф, Є. Азімов, Н. Бібик, Л. Ващенко, І. Зимняя, Р. Зуб'як, О. Локшина, Т. Гущина, О. Лебедева, О. Пометун, Т. Сорочан, Т. Руденко, Л. Шерстюк, G. Akerlind, B. Birman,

A. Porter, M. Garet, S. Kiffer, G. Tchiboza, B. Malm та ін.).

Різні аспекти проблем педагогічної освіти, які мають безпосередній вплив на розвиток НМК учителів, досліджували такі українські учені, як Н. Бібік, О. Біда, М. Вашуленко, Л. Волик, Л. Зімакова, О. Кіліченко, Л. Коваль, Н. Козакова, Н. Колесник, Ю. Короткова, А. Крамаренко, С. Мартиненко, М. Парфьонов, С. Паршук, Н. Пахальчук, Д. Пащенко, Л. Петриченко, О. Просіна, О. Савченко, Т. Сорочан, Г. Тимошко та ін.

Різні аспекти проблеми вдосконалення професійної майстерності педагогів молодших класів знайшли своє відображення у працях таких учених: В. Адольфа, Ю. Алферова, Ш. Амонашвілі, І. Беха, Н. Бібік, М. Бурди, О. Виговської, С. Гончаренка, Л. Іванової, І. Зязюна, В. Мадзігона, Л. Мітіної, О. Пехоти, О. Пошетун, О. Савченко, О. Сухомлинської: зокрема професійної компетентності вчителя (Т. Добудько, А. Маркова, С. Сисоєва, Л. Хоружа та ін.). Ведучи мову про питання розвитку науково-методичної компетентності вчителів початкової освіти відзначимо відсутність цілеспрямованих досліджень окресленої проблеми. Однак знаходимо низку напрацювань, що висвітлюють різноманітні сторони професійного зростання педагогів [8]. Зокрема, Б. Андрієвський вивчав особливості професійно-наукової підготовки майбутнього вчителя початкових класів [4]. О. Бігич конкретизував теоретичні основи формування методичної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи [5]. Важливим є наукові доробки, що стосуються обґрунтування сутності методичної компетентності як мети та результату підготовки вчителя початкових класів [7]; конкретизації структури професійно-методичної компетентності педагогів [6]; особливостей підготовки майбутніх учителів до методичної творчості [10] на основі виокремлення теоретичних засад розвитку педагогічної майстерності вчителя в системі післядипломної освіти [1]; професійного розвитку вчителя-початківця [13]; сучасних особливостей науково-методичної діяльності [12].

Разом з тим аналіз наукової літератури вказує на недостатню вивченість проблеми розвитку науково-методичної компетентності вчителів початкової школи [14]. Проте, в низці сучасних нормативно-правових актів простежується декларування доцільності організації системи науково-методичної роботи педагогів початкової школи [8]. Зокрема мова йде про Концепцію Нової української школи (2016 р.) [2], [11], Закон України «Про повну середню загальну освіту» (2020 р.) [1]. У світлі сказаного метою статті є діагностування стану сформованості науково-методичної компетентності вчителів початкової школи.

МЕТА ТА ЗАВДАННЯ / AIM AND TASKS

Мета статті полягає у висвітленні методики та результату діагностування стану сформованості розвитку науково-методичної компетентності учителів початкової школи.

Відповідно до зазначеної мети у статті поставлено такі **завдання**:

- проаналізувати та визначити актуальний стан сформованості розвитку НМК учителів початкової школи;
- виокремити труднощі, що є бар'єрами в професійній діяльності педагогів;
- апробувати авторський діагностичний інструментарій для всебічного виміру сформованості компонентів досліджуваної компетентності.

ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ДОСЛІДЖЕННЯ / THE THEORETICAL BACKGROUNDS

З 2017 року в Україні впроваджується реформа «Нова українська школа», яка базується на формуванні в учнів цілої низки компетентностей, необхідних для успішної самореалізації і співпраці у сучасному суспільстві [2]. Нові очікувані результати шкільного навчання вимагають нових компетентностей і від учителя. Особливе значення розвитку НМК набуває для вчителів початкової школи, оскільки державний стандарт початкової загальної освіти спрямований на реалізацію якісно нової особистісно-орієнтованої, розвивальної моделі початкової школи, що покликана допомогти реалізувати здібності кожного і створити умови для індивідуального розвитку дитини [3].

Вимоги до вчителя, якого потребує українське суспільство, окреслено в Законі України «Про повну середню загальну освіту»: «вчитель – це особа з високими культурними та моральними якостями, яка має відповідну педагогічну освіту, належний рівень професійної підготовки, здійснює педагогічну діяльність, забезпечує результативність та якість своєї роботи, фізичний і психічний стан здоров'я якої дозволяє виконувати професійні обов'язки в закладах загальної середньої освіти» [1].

Вивчення стану освітньої практики показало, що деякі педагоги (незалежно від стажу роботи та категорії) не володіють необхідним рівнем професійної компетентності для продуктивної освітньої діяльності. Частина з них відчуває об'єктивну потребу в істотному оновленні своїх методичних, психолого-педагогічних і предметних знань, умінь і навичок.

Так, з метою виокремлення труднощів учителів початкової школи в процесі здійснення науково-методичної роботи, педагогам пропонувалося

виокремити ті труднощі, що є бар'єрами в професійній діяльності.

Результати анкетування 285 педагогів, задіяних у дослідженні, дали змогу виявити і проранжувати за стажем роботи їх професійні особистісні бар'єри (табл. 1).

Таблиця 1

Рейтинг професійних ускладнень і особистісних проблем педагогів початкової школи під час здійснення науково-методичної діяльності (за стажем роботи педагогів)

Стаж	Ускладнення й особистісні проблеми педагогів початкової школи	Ключові запитання, що хвилюють педагогів
1	2	3
До 6 років	<p>Розрив між реальною педагогічною практикою і знаннями, отриманими у ЗВО, відсутність навичок практичної наукової та методичної діяльності.</p> <p>Брак досвіду і знань у сфері реалізації Концепції НУШ.</p> <p>Низький матеріальний рівень.</p> <p>Брак вільного часу.</p> <p>Складний період адаптації до норм і принципів закладів освіти I ступеня.</p> <p>Трудомісткість процесу методичної підготовки до уроків.</p> <p>Самоствердження.</p> <p>Усвідомлення свого місця в професії.</p> <p>Ухвалення професії педагога як способу життя.</p>	<p>Як забезпечити взаєморозуміння з учнями?</p> <p>Як завоювати авторитет в учнів?</p> <p>Які доцільно використовувати методи активізації освітньої діяльності учнів?</p> <p>Як знайти своє місце в педагогічному колективі?</p> <p>Як реалізувати себе в розрізі наукової діяльності?</p> <p>Як зацікавити учнів предметом?</p>

Продовження табл. 1

1	2	3
До 6 років	<p>Необхідність переоцінки власних цінностей і принципів здійснення професійних функцій.</p> <p>Психологічне перенапруження, невміння переключати увагу, відокремлювати головне від другорядного в методиці навчання учнів.</p> <p>Встановлення взаєморозуміння з учнями та батьками.</p> <p>Завоювання авторитету серед учасників освітнього процесу.</p> <p>Ухвалення правильного рішення в конкретній ситуації вибору методики навчання.</p> <p>Відсутність аналітичних умінь і навичок педагогічної рефлексії результатів наукової та методичної діяльності.</p> <p>Труднощі в плануванні розвитку власної НМК на перспективу</p>	
Від 7 до 20 років	<p>Комунікативні та психологічні навантаження.</p> <p>Ускладнення професійної діяльності у зв'язку з реалізацією нових стандартів освіти та Концепції НУШ.</p>	<p>Який мій внесок у методику навчання молодших школярів?</p> <p>Що я маю ще зробити, щоб реалізуватися в професійній діяльності?</p>

Продовження табл. 1

1	2	3
Від 7 до 20 років	<p>Перебудова системи навчання учнів початкової школи.</p> <p>Виникнення нових функцій у переліку посадових обов'язків.</p> <p>Освоєння інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) і нових методик навчання.</p> <p>Позбавлення від авторитарного стилю спілкування з учнями.</p> <p>Ухвалення нової ідеології освіти учнів початкової школи.</p> <p>Брак теоретичних знань для успішного впровадження Концепції НУШ.</p> <p>Трансформація особистісних установок.</p> <p>Освоєння та впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес.</p> <p>Відсутність вільного часу та можливості влаштувати особисте життя.</p> <p>Незадоволеність своєю роботою як класного керівника.</p> <p>Відсутність мотивації професійного розвитку.</p> <p>Недостатні вміння аналізувати й оцінювати результати власної науково-методичної роботи.</p>	Професія – головний сенс мого життя?

Продовження табл. 1

1	2	3
Від 7 до 20 років	Недостатні вміння систематизації, узагальнення та презентації накопиченого досвіду. Недооцінка результатів професійної діяльності керівництвом	
Більше 20 років	Відчуття самотності в сімейній сфері. Психофізичні та нервово-емоційні перевантаження. Дефіцит суспільного визнання. Незадоволеність своїм становищем у педагогічному колективі. Ухвалення нової ідеології освіти учнів початкової школи. Брак теоретичних знань для успішного впровадження Концепції НУШ. Трансформація особистісних установок. Освоєння та впровадження інноваційних педагогічних технологій в освітній процес. Ускладнення професійної діяльності	Чого я досяг у цьому житті? Що зроблено мною в професії? Чи можу я бути корисним для суспільства?

Аналіз отриманих результатів дав змогу розробити чотири комплексні анкети, які були використані на базі платформи Rediker Software в рамках авторського проєкту «Альфа» із застосуванням Інтерактивної панелі AdminPlus, яка показала достовірні результати та прогрес.

Проєкт «Альфа» розглянуто на засіданні науково-методичної комісії з інформатизації закладів освіти Науково-методичної ради Міністерства

освіти і науки України з висновком «Схвалено для використання у ЗНЗ», протокол № 1 від 16.02.2017 р. (лист ІМЗО від 24.04.2017 р. № 21.1/12-Г-71). Слід зазначити, що поданий проєкт має виражений практико-орієнтований характер і передбачає собою створення необхідних передумов для покращення рівня освіти загалом. Детальна інформація про проєкт на сайті <https://www.proektalpha.com/> [14].

Кожна анкета спрямовувалась на аналіз рівня сформованості конкретного компонента НМК (мотиваційно-ціннісний, теоретико-методологічний, технологічний, рефлексивний) учителів початкової школи.

У дослідженні дотримуємося підходу, згідно з яким критерії мають розкриватися через якісні ознаки (показники), за ступенем прояву яких можна говорити про вираженість цього критерію. Водночас критерії мають відображати динаміку якості в процесі професійної підготовки; бути об'єктивними; містити найістотніші, основні моменти досліджуваного явища; формулюватися ясно, коротко, точно. Ступінь розвитку показника характеризує рівень розвитку компонента НМК учителів початкової школи.

Таблиця 2

**Компоненти, критерії та показники розвитку НМК
учителя початкових класів**

Компоненти	Критерії	Показники
1	2	3
Мотиваційно-ціннісний	Мотиваційно-акмеологічний (ціннісне ставлення до професійної діяльності; усвідомлення суспільної значущості педагогічної праці та її гуманістичної сутності; здатність знаходити в професійної діяльності значущий для себе сенс: відповідальність перед державою, можливість самоствердження та саморозвитку в професії; любов і прихильність до дітей; активна дослідницька позиція, розвинені пізнавальні інтереси та	Сформованість мотивів прагнення до творчої самореалізації і самоактуалізації, саморозвитку, самоствердження; мотиваційна установка на вирішення педагогічних завдань, на професійну діяльність

Продовження табл. 2

1	2	3
Мотиваційно-ціннісний	здібності, спрямованість мислення на засадах рефлексивно-дослідного та методичного підходів, прагнення до перетворювальної діяльності, прагнення до творчої самореалізації і самоактуалізації)	
Теоретико-методологічний	Когнітивний (ступінь оволодіння професійними знаннями (предметними, методологічними, психолого-педагогічними, методичними, науковими) необхідними і достатніми для здійснення педагогічної діяльності)	Сформованість системи наукових знань, їхня міцність й усвідомленість
Технологічний	Діяльнісний (система наукових, дослідницьких, методичних умінь і навичок, що необхідні для здійснення творчих задумів (проектувальних, конструктивних, управлінських, рефлексивних) під час проектування і конструювання уроку, проведення виховного заходу, організації взаємодії з дітьми, батьками, громадськістю тощо)	Сформованість умінь і навичок вирішувати професійні завдання, використовуючи знання, уміння та навички; здатність до самоосвіти
Рефлексивний	Контрольно-оцінний (здатність до критичного аналізу, осмислення й оцінки власної науково-методичної професійної діяльності з метою підвищення її ефективності; високий рівень розвитку розумових процесів, чуйність до протиріч)	Здатність осмислювати, прогнозувати й оцінювати власну діяльність та її результати, прагнення до самовдосконалення

Показником високого рівня розвитку НМК учителів початкової школи є висока розвиненість зазначених компонентів і їх цілісна єдність. Від ступеня сформованості показників залежить рівень розвитку досліджуваної компетентності майбутнього вчителя початкових класів і подальша траєкторія його наукового саморозвитку.

Усі отримані дані та результати констатувального етапу експериментального дослідження (визначені компоненти, рівні НМК учителя початкової школи, підсумки анкетування, бесід, вирішення

навчальних професійно спрямованих ситуацій) внесено в таблицю 3.

Таблиця 3

Узагальнені цифрові показники результатів констатувального етапу експериментального дослідження

№ групи і к-сть вчителів	Компоненти НМК	Цифрові показники сформованості компонентів НМК учителя початкової школи								
		Творчо-інтелектуальний		Активно-пошуковий		Нормативно-репродуктивний		Ситуативно-інтуїтивний		СП
		КС	%	КС	%	КС	%	КС	%	
Перша група - 163 вч.	Мотиваційно-ціннісний	24	14,73	57	34,97	60	36,81	22	13,49	3,51
Друга група - 122 вч.		18	14,75	42	34,43	48	39,34	14	11,48	3,52
Перша група - 163 вч.	Теоретико-методологічний	13	7,98	47	28,83	81	49,69	22	13,5	3,31
Друга група - 122 вч.		13	10,66	34	27,87	54	44,26	21	17,21	3,32
Перша група - 163 вч.	Технологічний	14	8,59	55	33,74	68	41,72	26	15,95	3,35
Друга група - 122 вч.		13	10,66	39	31,97	50	40,98	20	16,39	3,37
Перша група - 163 вч.	Рефлексивний	19	11,66	58	35,58	67	41,10	19	11,66	3,47
Друга група - 122 вч.		18	14,75	43	35,25	41	33,61	20	16,39	3,48
Перша група - 163 вч.	Узагальнені показники	19	11,65	53	32,52	69	42,33	22	13,5	3,42
Друга група - 122 вч.		16	13,12	39	31,97	49	40,16	18	14,75	3,43

Примітка. Умовні позначення: КС – кількість вчителів; СП – середній показник НМК учителя початкової школи.

МЕТОДИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESEARCH METHODS

Для розв'язання завдань і досягнення мети використано комплекс методів дослідження:

- *теоретичні*: аналіз філософської, соціологічної, психологічної, педагогічної, науково-методичної літератури – для вивчення поглядів учених і практиків на проблему дослідження; порівняльний аналіз та узагальнення педагогічного досвіду з проблеми дослідження;
- *емпіричні – діагностичні*: психолого-педагогічне спостереження, бесіди, анкетування, тестування, письмове опитування, експертне оцінювання – для визначення рівня розвитку НМК учителів початкової школи;
- *методи математичної статистики* – для оброблення та перевірки достовірності результатів експерименту;
- *графічні методи* – для унаочнення і порівняння результатів експериментальної роботи.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ / RESULTS OF THE RESEARCH

Аналіз табличних даних свідчить, що творчо-інтелектуальний рівень сформованості НМК учителя початкової школи притаманний 11,6 % й 13,1 % вчителів, активно-пошуковий – 32,5 й 31,9 % опитаних, нормативно-репродуктивний рівень виявили 42,43 й 40,16 % вчителів, ситуативно-інтуїтивний – 13,5 й 14,7 % педагогів.

Середній показник визначався за рахунок використання цифрових позначень кожного рівня (високий – 5 балів; достатній – 4 бали; задовільний – 3 бали; незадовільний – 2 бали) і становив 3,42 – 3,43 бала.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ / CONCLUSIONS AND PROSPECTS FOR FURTHER RESEARCH

Аналіз результатів свідчить, що, по перше, сформованість кожного компонента (так само й за даними узагальнених показників) НМК учителя початкової школи визначається не лише творчо-інтелектуальним, активно-пошуковим і нормативно-репродуктивним рівнями, а й ситуативно-інтуїтивним, що потребує вдосконалення роботи методичних служб загальноосвітніх організацій.

Проведене дослідження не вичерпує всіх аспектів проблеми управління розвитком НМК учителів в системі методичної роботи початкової школи.

Перспективи подальших досліджень. Подальшого дослідження потребують методологічні розробки та апробація інноваційних методик на основі використання наукових підходів (аксіологічного, акмеологічного, синергетичного), що сприятиме вдосконаленню НМК учителів в системі методичної роботи початкової школи.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ / REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Верховна рада України. (2020, Січ. 16). Закон № 463-IX, «Про повну середню загальну освіту». [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text>
- [2] Концепція Нової української школи. [Електронний ресурс]. Доступно: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> Дата звернення: Січ. 05, 2024.
- [3] Кабінет Міністрів України. (2018, Лют. 21). Постанова № 87, «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти». [Електронний ресурс]. Доступно: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text>
- [4] Б. М. Андрієвський, Професійно-наукова підготовка майбутнього вчителя початкових класів. Херсон, Україна : Айлант, 2006.
- [5] О. Б. Бігич, «Теоретичні основи формування методичної компетенції майбутнього вчителя іноземної мови початкової школи», дис. ... д-ра наук; Київський нац. лінгвістичний ун-т. Київ, 2005.
- [6] Н. І. Білик, О. О. Бабаєва, «Підвищення соціального статусу вчителя початкових класів у Новій українській школі», *Імідж сучасного педагога*, № 3(172), с. 10–14, 2017.
- [7] Я. Гаєвець, «Методична компетентність як мета та результат підготовки вчителя початкових класів», *Наука і освіта*, № 8, с. 38–42, 2012.
- [8] О. Ф. Золочевська, «Проблема управління розвитком науково-методичної компетентності вчителів закладів освіти першого ступеня в педагогічній теорії та освітній практиці», *Імідж сучасного педагога*, № 4(193), с. 20–24, 2020. [Електронний ресурс]. Доступно: <http://isp.poippo.pl.ua/issue/view/2522-9729-2020-4%28193%29/pdf/85> Дата звернення: Січ. 05, 2024.
- [9] В. Павленко, «Організація науково-методичної роботи в школах сільської місцевості», автореф. дис. ... канд. наук. Харків, 2007.
- [10] Т. Ф. Потоцька, «Підготовка майбутніх вчителів до методичної творчості», *Збірник наукових праць Бердянського державного педагогічного університету. Педагогічні науки*, № 1, с. 179–184, 2007.
- [11] В. В. Сидоренко, «Концептуальні засади Нової української школи: ключові компетентності, ціннісні орієнтири, освітні результати», *Методист*, № 5(77), с. 4–21, 2018.

- [12] Т. М. Сорочан, «Концепція науково-методичної роботи в добу освітніх змін: традиції, інновації, перспективи розвитку», *Методист*, № 2(14), с. 7–12, 2013.
- [13] О. Шевченко, Критерії професійного розвитку вчителя-початківця: проблемний аналіз. [Електронний ресурс]. Доступно: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp17/Shevchenko_t.pdf Дата звернення: Січ. 05, 2024.
- [14] О. Zolochavska, «Methodical recommendations for managing the development of scientific and methodical competence of primary school teachers», *Information Models and Analyses*, vol. 8, № 4, p. 303–313, 2019. [Online]. Available: <http://www.foibg.com/ijima/vol08/ijima08-04-p01.pdf> Application date: January 05, 2024.

METHODOLOGY AND RESULTS OF DIAGNOSING THE STATE OF FORMATION OF SCIENTIFIC AND METHODOLOGICAL COMPETENCE OF PRIMARY SCHOOL TEACHERS

Olga Zolochavska,

4th year graduate student
of the Department of Public Administration
and Management Education
Central Institute of Postgraduate Education
SIHE «University of Management Education».
Kyiv, Ukraine.

 <https://orcid.org/0000-0002-2765-1079>
proektalpha@gmail.com

Abstract. The article analyzes and defines the current state of formation of the development of scientific-methodical competence (SMC) of primary school teachers; the difficulties that are barriers in the professional activity of teachers are singled out; developed and tested the author's diagnostic toolkit using the Rediker Software platform within the author's project "Alpha" with the use of the AdminPlus Interactive panel for comprehensive measurement of the formation of the components of the investigated competence. It has been established that the development of the SMC of each primary school teacher is facilitated by such an organization of methodical work in an educational institution, under which: all members of the teaching staff have a clear idea of the importance of scientific and methodical improvement and the importance of its availability in the conditions of a specific institution; all members of

the teaching staff have internal motivation aimed at improving the results of their scientific, methodical and professional activities, which is supported and regulated by the administration of the educational institution; educational activity in the institution is built on the principles of the new educational paradigm of the National Academy of Sciences Concept, taking into account the context of subject-subject relations (teachers and students) based on compliance with the requirements of program, target and system management; changing the system of moral and value guidelines of teachers is aimed at continuous improvement of professional competence in order to improve the quality of education, upbringing and life of students [14]. Summarizing the experience of elementary school work made it possible to find out that the development of scientific and methodological competence of elementary school teachers is ensured, first of all, by effective, purposeful organization of intra-school work. The methodical service of the primary school should create conditions for teachers not only to implement ready-made curricula, but also to take an active part in their development and experimental verification, innovative and original approaches to the implementation of the educational process, comprehensively stimulating the development of potential aimed at improving personal and professional qualities [8].

Keywords: competence; New Ukrainian school; scientific and methodical competence; primary school teachers; professional activity.

REFERENCES (TRANSLATED AND TRANSLITERATED)

- [1] Verkhovna rada Ukrainy. (2020, Sich. 16). Zakon № 463-IX, «Pro povnu seredniu zahalnu osvitu». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> (in Ukraine)
- [2] Kontseptsiiia Novoi ukrainskoi shkoly. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf> Data zvernennia: Sich. 05, 2024. (in Ukraine)
- [3] Kabinet Ministriv Ukrainy. (2018, Liut. 21). Postanova № 87, «Pro zatverdzhennia Derzhavnogo standartu pochatkovoï osvity». [Elektronnyi resurs]. Dostupno: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/87-2018-%D0%BF#Text> (in Ukraine)
- [4] B. M. Andriievskiyi, Profesiino-naukova pidhotovka maibutnoho vchytelia pochatkovykh klasiv. Kherson, Ukraina : Ailant, 2006. (in Ukraine)

- [5] O. B. Bihych, «Teoretychni osnovy formuvannia metodychnoi kompetentsii maibutnoho vchytelia inozemnoi movy pochatkovoї shkoly», dys. ... d-ra nauk; Kyivskiy nats. lnhvistychniy un-t. Kyiv, 2005. (in Ukraine)
- [6] N. I. Bilyk, O. O. Babaieva, «Pidvyshchennia sotsialnoho statusu vchytelia pochatkovykh klasiv u Novii ukrainskii shkoli», Imidzh suchasnoho pedahoha, № 3(172), s. 10–14, 2017. (in Ukraine)
- [7] Ya. Haievets, «Metodychna kompetentnist yak meta ta rezultat pidhotovky vchytelia pochatkovykh klasiv», Nauka i osvita, № 8, s. 38–42, 2012. (in Ukraine)
- [8] O. F. Zolocheska, «Problema upravlinnia rozvytkom naukovo-metodychnoi kompetentnosti vchyteliv zakladiv osvity pershoho stupenia v pedahohichnii teorii ta osvittii praktytsi», Imidzh suchasnoho pedahoha, № 4(193), s. 20–24, 2020. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: http://isp.poippo.pl.ua/issue/view/2522-9729-2020-4%28193%29/pdf_85 Data zvernennia: Sich. 05, 2024. (in Ukraine)
- [9] V. Pavlenko, «Orhanizatsiia naukovo-metodychnoi roboty v shkolakh silskoi mistsevosti», avtoref. dys. ... kand. nauk. Kharkiv, 2007. (in Ukraine)
- [10] T. F. Pototska, «Pidhotovka maibutnikh vchyteliv do metodychnoi tvorchosti», Zbirnyk naukovykh prats Berdianskoho derzhavnoho pedahohichnoho universytetu. Pedahohichni nauky, № 1, s. 179–184, 2007. (in Ukraine)
- [11] V. V. Sydorenko, «Kontseptualni zasady Novoi ukrainskoi shkoly: kliuchovi kompetentnosti, tsinnisni oriientyry, osvittni rezultaty», Metodyst, № 5(77), s. 4–21, 2018. (in Ukraine)
- [12] T. M. Sorochan, «Kontseptsiia naukovo-metodychnoi roboty v dobu osvittnikh zmin: tradytsii, innovatsii, perspektyvy rozvytku», Metodyst, № 2(14), s. 7–12, 2013. (in Ukraine)
- [13] O. Shevchenko, Kryterii profesiinoho rozvytku vchytelia-pochatkivtsia: problemnyi analiz. [Elektronnyi resurs]. Dostupno: https://virtkafedra.ucoz.ua/el_gurnal/pages/vyp17/Shevchenko_t.pdf Data zvernennia: Sich. 05, 2024. (in Ukraine)
- [14] O. Zolocheska, «Methodical recommendations for managing the development of scientific and methodical competence of primary school teachers», Information Models and Analyses, vol. 8, № 4, p. 303–313, 2019. [Online]. Available: <http://www.foibg.com/ijima/vol08/ijima08-04-p01.pdf> Application date: January 05, 2024. (in English)

*Стаття надійшла до редакції
10 січня 2024 року*